KADRY I PŁACE
JEŻEK PRZEMYSŁAW

www.hrkadryiplace.com kontakt@hrkadryiplace.pl

Co najmniej „raz na 4 tygodnie" niedziela wolna od pracy.

Art. 151[12] ustawy Kodeks pracy

Pracownik pracujący w niedziele powinien korzystać co najmniej raz na 4 tygodnie z niedzieli wolnej od pracy. Nie dotyczy to pracownika zatrudnionego w systemie czasu pracy, o którym mowa w art. 144.

Powyższy przepis **nie używa pojęcia „co czwarta niedziela"**, lecz posługuje się frazą **„co najmniej raz na cztery tygodnie".**

Ponieważ przepis nie określa precyzyjnie sposobu planowania wolnych niedziel, w praktyce wykształciły się dwie odmienne koncepcje w tym zakresie.

Pierwsza:

przyjmując literalne brzmienie przepisu można przyjąć, że w każdym okresie 4-tygodniowym (niezależnie od okresu rozliczeniowego) pracownik korzysta z niedzieli wolnej od pracy. W pierwszym z nich przypada ona na początku (tj. w pierwszym z tygodni), w drugim na końcu (tj. w ostatnim z tygodni).

Przyjęcie takiej koncepcji spowoduje, że pracodawca wywiąże się z obowiązku zapewnienia pracownikowi wolnej niedzieli w każdym okresie 4-tygodniowym również, **gdy zaplanuje pracę przez 6 kolejnych niedziel.**

Powyższe założenia wynikają z licznych interpretacji i stanowisk (por. Piotr Wojciechowski „Kodeks pracy" Komentarz dla praktyków 2019 r., wydawnictwo ODDK).

Druga:

przewiduje, że niedziele wolne od pracy powinny być udzielane w określonym rytmie.

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Główny Inspektorat Pracy w piśmie z dnia 4 sierpnia 2009 r.
(nr rej. GPP-459-4560-49/09) stwierdził, że:

„
Zgodnie z art. 151^{12} K.p. pracujący w niedziele (poza wyjątkiem określonym w art. 144 K.p.) powinien korzystać co najmniej raz na cztery tygodnie z niedzieli wolnej od pracy. Wynika z tego, że zatrudniający pracownika w niedzielę w sytuacjach przewidzianych w art. 151^{10} K.p. musi udzielić mu co najmniej jednej wolnej niedzieli w ciągu każdych czterech następujących po sobie tygodni.
Art. 151^{12} K.p. nie precyzuje, jak liczyć te cztery tygodnie. Można więc przyjąć, że rytm, w jakim podwładnemu będzie udzielana wolna niedziela, jest niezależny od okresów rozliczeniowych i w zasadzie powinien być odnoszony do układu tygodni w roku kalendarzowym. Natomiast z uwagi na to, że ten przepis nie określa początku czterotygodniowego okresu, w jakim ma przypadać wolna niedziela, pracodawca wywiąże się z tego wymogu, jeśli w każdym dowolnie wybranym czterotygodniowym okresie będzie przypadać co najmniej jedna niedziela wolna od pracy.
Przypominamy ponadto, że niedziela wolna od pracy powinna być z góry ustalona przez pracodawcę w rozkładzie czasu pracy. Ten, kto nie przestrzega tego obowiązku, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie przeciwko prawom pracownika (art. 281 pkt 5 K.p.). Wymóg zapewnienia wolnej niedzieli co najmniej raz na cztery tygodnie nie dotyczy jedynie wykonujących pracę w tzw. systemie weekendowo-świątecznym (art. 144 K.p.), dla których piątki, soboty, niedziele i święta są jedynymi dniami, podczas których mogą świadczyć pracę."

Ważne:

W celu realizacji obowiązku zapewnienia pracownikowi co najmniej raz na 4 tygodnie niedzieli wolnej od pracy, **pracodawca może** (lecz nie ma takiego obowiązku) przyjąć założenie, że co czwarta w kolejności (lub jeszcze częściej) niedziela jest dla pracownika wolna.